

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze v senátu složeném z předsedy JUDr. Alexandera Károlyiho a soudců Mgr. Bc. Viktora Macha a JUDr. Luboše Vrby ve veřejném zasedání konaném dne 15. srpna 2024 projednal ve věci obžalovaného [jméno] [příjmení], narozeného [datum], odvolání obžalovaného, státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze a poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky, podaná proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. března 2024, sp. zn. 46 T 2/2024,

a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. d), e), f) tr. řádu se napadený rozsudek z podnětu odvolání státního zástupce a poškozené zrušuje v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 tr. řádu se znovu rozhoduje tak, že

obžalovaný

[obec] [anonymizováno], [datum narození] v [obec], trvale bytem [adresa],

je vinen, že

v době do 00:08 hodin dne 16. 4. 2023 na adrese [adresa], co poškozenou [jméno] [příjmení], narozenou [datum], opakovaně vyzval, aby přestala křičet, že je po 22. hodině a poté, co na jeho výzvy nereagovala, ji nejprve udeřil otevřenou dlaní do levé tváře, následkem úderu poškozená upadla, ležící na zemi ji obžalovaný kopl nártem pravé nohy do hýždí a poté ji nohou odtlačil více do kuchyně, kde poškozená následně usedla do zeleného křesla, přičemž stále křičela, proto ji se slovy: „Drž hubu, drž hubu“, překryl ústa dlaní, a když ani to nepomohlo, tak si došel pro pomůcky a poškozené spoutal nejprve ruce za zády izolepou šedé barvy, následně nohy látkovým popruhem šedé barvy, a poté jí překryl ústa stahovacím

obvazem bílé barvy, který jí opakovaně obtočil kolem hlavy, konec obvazu zastrčil pod obvaz, čímž ji překryl ústa, a to přestože věděl, že poškozená je ve stavu těžké opilosti, v důsledku které opakovaně upadla, a je tak ze zdravotního hlediska vysoce rizikovou osobou, kdy tomuto jednání se poškozená aktivně bránila a žádala jej, aby ji nepoutal, slovy: „Nech mě, nech mě, au, au. Seš normální? Co děláš?“, na což poškozené obžalovaný odpověděl: „Já Ti dám. Já Ti dám, že nebudeš držet hubu“, a takto spoutanou poškozenou, již sedící v předklonu v inadekvátní poloze v zeleném křesle, v 00:08 hodin dne 16. 4. 2023 vyfotil, kdy v důsledku tohoto jednání poškozená upadla na zem; po pár minutách k ní obžalovaný přistoupil, přičemž zjistil, že u poškozené došlo k zástavě dechu i srdeční činnosti, proto ji ihned rozpoutal, poskytl první pomoc a v čase 00:26 hodin dne 16. 4. 2023 kontaktoval Zdravotnickou záchrannou službu hlavního města Prahy na tísňové lince, zde oznámil bezvědomí poškozené a i nadále dle instrukcí prováděl resuscitaci, ve které setrval až do příjezdu policie a pracovníků Zdravotnické záchranné služby, kteří si poškozenou od něj přebírali, přičemž u poškozené došlo k návratu spontánní cirkulace, a to nejdříve po 15 minutách od zástavy, poškozená však nereagovala na podněty, bylo proto vysloveno podezření na trvalé poškození nervové soustavy či mozkovou smrt, poškozená byla ihned převezena do Fakultní nemocnice Královské Vinohrady na kliniku anesteziologie a resuscitace, kde přes vynaloženou odbornou péči v 09:56 hodin dne 20. 4. 2023 z důvodu otoku mozku zemřela, kdy příčinou bylo dušení zapříčiněné inadekvátní polohou těla v kombinaci s těžkým stupněm opilosti poškozené, kdy v době příjmu ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady v 01:40 hodin dne 16. 4. 2023 jí bylo naměřeno 2,8 promile alkoholu v krvi, přičemž do inadekvátní polohy se poškozená dostala v důsledku spoutání,

tedy: jiného násilím nutil k tomu, aby něco opominul a způsobil tímto jednáním smrt,

čímž spáchal

zločin vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 4 tr. zákoníku

a odsuzuje se

podle § 175 odst. 4 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 8 (osmi) let.

Podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku se pro výkon tohoto trestu zařazuje do věznice s ostrahou.

Podle § 228 odst.1 tr. řádu je obžalovaný povinen nahradit poškozené [příjmení] zdravotní pojišťovně ČR, IČ: 41197518, se sídlem Orlická 4/2020, Praha 3, škodu ve výši 184 043 Kč.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozená [příjmení] zdravotní pojišťovna ČR, IČ: 41197518, se sídlem Orlická 4/2020, Praha 3, odkazuje se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 256 tr. ř. se odvolání obžalovaného zamítá.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 21. března 2024, sp. zn. 46 T 2/2024 byl obžalovaný [příjmení] [příjmení] uznán vinným, a to zločinem omezování osobní svobody podle § 171 odst. 1, odst. 4 písm. a) tr. zákoníku, když uvedeného jednání se dle skutkových zjištění nalézacího soudu měl obžalovaný dopustit tak, že: „v době do 00:08 hodin dne 16. 4. 2023 na adrese [adresa], co poškozenou [jméno] [příjmení], narozenou [datum], opakovaně vyzval, aby přestala křičet, že je po 22. hodině a poté, co na jeho výzvy nereagovala, ji nejprve udeřil otevřenou dlaní do levé tváře, následkem úderu poškozená upadla, ležící na zemi ji obžalovaný kopl nártem pravé nohy do hýždí a poté ji nohou odtlačil více do kuchyně, kde poškozená následně usedla do zeleného křesla, přičemž stále křičela, proto ji se slovy: „Drž hubu, drž hubu“, překryl ústa dlaní, a když ani to nepomohlo, tak si došel pro pomůcky a poškozené spoutal nejprve ruce za zády

izolepou šedé barvy, následně nohy látkovým popruhem šedé barvy, a poté jí překryl ústa stahovacím obvazem bílé barvy, který jí opakovaně otočil kolem hlavy, konec obvazu zastrčil pod obvaz, čímž jí překryl ústa, a to přestože věděl, že poškozená je ve stavu těžké opilosti, v důsledku které opakovaně upadla, a je tak ze zdravotního hlediska vysoce rizikovou osobou, kdy tomuto jednání se poškozená aktivně bránila a žádala jej, aby ji nepoutal, slovy: „Nech mě, nech mě, au, au. Seš normální? Co děláš?“, na což poškozené obžalovaný odpověděl: „Já Ti dám. Já Ti dám, že nebudeš držet hubu“, a takto spoutanou poškozenou, již sedící v předklonu v inadekvátní poloze v zeleném křesle, v 00:08 hodin dne 16. 4. 2023 vyfotil, kdy v důsledku tohoto jednání poškozená upadla na zem; po pár minutách k ní obžalovaný přistoupil, přičemž zjistil, že u poškozené došlo k zástavě dechu i srdeční činnosti, proto ji ihned rozpoutal, poskytl první pomoc a v čase 00:26 hodin dne 16. 4. 2023 kontaktoval Zdravotnickou záchrannou službu hlavního města Prahy na tísňové lince, zde oznámil bezvědomí poškozené a i nadále dle instrukcí prováděl resuscitaci, ve které setrval až do příjezdu policie a pracovníků Zdravotnické záchranné služby, kteří si poškozenou od něj přebrali, přičemž u poškozené došlo k návratu spontánní cirkulace, a to nejdříve po 15 minutách od zástavy, poškozená však nereagovala na podněty, bylo proto vysloveno podezření na trvalé poškození nervové soustavy či mozkovou smrt, poškozená byla ihned převezena do Fakultní nemocnice Královské Vinohrady na kliniku anesteziologie a resuscitace, kde přes vynaloženou odbornou péči v 09:56 hodin dne 20. 4. 2023 z důvodu otoku mozku zemřela, kdy příčinou bylo dušení zapříčiněné inadekvátní polohou těla v kombinaci s těžkým stupněm opilosti poškozené, kdy v době příjmu ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady v 01:40 hodin dne 16. 4. 2023 jí bylo naměřeno 2,8 promile alkoholu v krvi, přičemž do inadekvátní polohy se poškozená dostala v důsledku spoutání“. Za toto jednání byl obžalovaný odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou let, a to za použití § 58 odst. 1 tr. zákoníku, kdy pro výkon trestu byl zařazen do věznice s ostrahou. Dále bylo rozhodnuto o tom, že poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky byla odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný odvolání, které je podáváno toliko do výroku o trestu, kdy považuje uložený druh trestu ve smyslu nepodmíněného trestu odnětí svobody za nepřiměřený, neodpovídající okolnostem případu, jeho osobním a jiným poměrům ani dosavadnímu způsobu života obžalovaného a možnosti jeho nápravy. Obžalovaný má za to, že soud prvního stupně při rozhodování o druhu a výměry trestu nedostatečně zohlednil skutečnosti rozhodné pro stanovení druhu a výměry trestu za jednání kladené obžalovanému za vinu, kdy upozorňuje, že obžalovaný čin spáchal „hrozivou chybou“, kdy ve snaze zajistit, aby poškozená v pozdní noční hodiny nerušila noční klid, snažil se tohoto dosáhnout zcela nevhodným způsobem. Nechtěl poškozené, jakkoliv ublížit, nechal jí nezakrytý nos, aby mohla dýchat, bohužel si neuvědomil situaci poškozené a všechna rizika, což vedlo k následku, který obžalovaný poškozené způsobil. Obžalovaný se po činu snažil poškozenou v rámci svých schopností resuscitovat, zavolał na tísňovou linku a postupoval dle pokynů operátora. Této trestné činnosti lituje, což bylo patrné i z duševního rozpoložení obžalovaného při hlavním líčení u soudu prvního stupně, tedy lítost obžalovaného nebyla a není účelová či hraná, ale skutečná. Obžalovaný je z celé věci značně traumatizován, a to, co obžalovaný způsobil, má a bude mít před očima celý život a bude to pro něj trest do konce jeho života. Tímto samozřejmě není nijak zlehčeno, že následek vzniklý poškozené, který obžalovaný způsobil, byl mnohem horší. Obžalovaný zaslal matce poškozené omluvný dopis a osobně s ní i hovořil a následně i později. K celé věci se doznal, po celou dobu trestního řízení s orgány činnými v trestním řízení spolupracoval a prohlásil skutečnosti uvedené v obžalobě za nesporné. Obžalovaný nebyl dosud soudně trestán a nedopustil se již ani žádného přestupku, trestná činnost, které se dopustil, tak byla ojedinělým vybočením z doposud řádného života vedeného obžalovaným, kdy se jednalo o mimořádný a zcela výjimečný excés, který se nikdy nebude opakovat. Nebyly shledány ani žádné přitěžující okolnosti na straně obžalovaného, jak bylo konstatováno v napadeném rozsudku. Obžalovaný má za to, že v případě skutku, který je mu kladen za vinu, by nepodmíněný trest odnětí svobody neodpovídal okolnostem případu a osobě obžalovaného, neodpovídal by zásadě

individualizace trestu a je přesvědčen o tom, že lze dosáhnout nápravy obžalovaného i trestem podmíněným. S ohledem na výše uvedené obžalovaný navrhl, aby Vrchní soud v Praze, jako soud odvolací, napadený rozsudek co do výroku o trestu zrušil a případně sám rozhodl o uložení trestu obžalovanému s ohledem na skutečnosti výše uvedené, a to trestu s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu. Obžalovaný následně ještě doplnil své odvolání, a to zejména o stanovisko obžalovaného k odvolání poškozené, kdy poukazuje na to, že nenalezl podání poškozené vyčísující a dokládající vznesený nárok na náhradu škody uplatněný do doby konání hlavního líčení ve věci, tedy až do obdržení odvolání poškozené a do následného nahlédnutí do spisu neměl obžalovaný o uplatněném nároku poškozené žádné povědomí. Bez ohledu na to, zdali bude odvolání poškozené vyhověno či nikoliv a bez ohledu na to, zdali obžalovanému bylo uloženo na náhradě poškozené škodu v podobě vykonatelné povinnosti či jako přiměřené povinnosti, hodlá obžalovaný odčinit následky svého jednání, pro které byl napadeným rozsudkem uznán vinným, a které se odčinit dají. Obžalovaný uvádí, že doposud nezačal vykonávat výdělečnou činnost, a to s ohledem na to, že zatím je odsouzen nepravomocně a bylo by značně nekorektní vůči potencionálnímu zaměstnavateli obžalovaného, aby obžalovaný nastoupil do pracovního poměru a pokud by došlo k uložení podmíněného trestu, tak by pracovní poměr opouštěl z důvodu nástupu výkonu trestu. Obžalovaný i doložil své kladné vyjádření, které adresoval Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky právě o tom, že by začal částku rád splácet. Svůj petit ještě zopakoval znovu, kdy žádá trest s podmíněným odkladem výkonu na zkušební dobu, a to i včetně případného zavázání obžalovaného k nahrazení poškozené.

3. Proti výše uvedenému rozsudku podal odvolání toliko i státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze, kdy toto odvolání směřuje jak do výroku o vině, tak samozřejmě i do výroku o trestu. Státní zástupce uvádí, že na jednání obžalovaného je potřeba nahlížet komplexněji a jednotlivé části útoku od sebe nelze v tomto případě oddělit takovým způsobem, jak učinil nalézací soud, tedy na zabránění pohybu spoutáním a na zabránění hlasového projevu převázáním úst, jak je uvedeno ve výroku rozsudku a konec konců uváděl to i sám obžalovaný při výslechu, tak poté, co poškozená nevyhověla jeho žádostem, aby byla zticha poškozenou fyzicky napadl, a to fackami a následně kopnutím. Stopy po fackách na tvářích poškozené byly jednoznačně patrné. Z výpovědi obžalovaného je nepochybné, že i toto násilí mělo za cíl donutit poškozenou, aby byla zticha. Po neúspěchu nejprve verbálních výzev tedy došlo ze strany obžalovaného k násilí v podobě fack a k jeho dalšímu stupňování, což vyústilo ve svázání poškozené s rukama za zády a obvázáním úst. Jednání obžalovaného od počátku tedy směřovalo k tomu, aby poškozená přestala křičet a je tak zřejmé, že její spoutání nesměřovalo k tomu, aby zamezil jejímu pohybu, ale spíše k tomu, aby poškozené zabránil sundat si (zbavit se) obvaz, kterým ji obžalovaný ovázal ústa. Tomu odpovídá i skutečnost, že poškozené svázal ruce za zády. Pro „pouhé“ zamezení pohybu by toto nebylo nutné. Státní zástupce má za to, že uvedené násilné jednání obžalovaného vůči poškozené od počátku směřovalo k tomu, aby poškozenou donutil být potichu, tedy zde byl prostředek (násilí), které nebylo totožné s cílem (umlčení poškozené) a až následně stupňování omezujícího jednání obžalovaného došlo k násilnému spoutání poškozené, v jehož důsledku se dostala do nepřirozené polohy, když měla ruce spoutané za zády, což pro ni mělo fatální následky v podobě zástavy dechu i srdeční činnosti a následně ke smrti poškozené. Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem navrhl, aby Vrchní soud v Praze zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze a rozhodl tak, že se obžalovaný uznává vinným ze spáchání vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 4, tr. zákoníku a uložil mu trest ve výměře osmi let, pro jehož výkon bude podle ustanovení § 56 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou.

4. Proti napadenému rozsudku podala odvolání poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, která uvedla, že se řádně a včas připojila s nároky na náhradu škody ve výši 184 043 Kč spolu s úroky z prodlení dne 20. 11. 2023. Doložila standardní vyúčtování vynaložených hrazených služeb ve struktuře a formátu, v jakém je předkládá vždy. Přesto byla odkázána do řízení ve věcech občanskoprávních. Poškozená se tedy samozřejmě odvolává do výroku rozsudku, kterým byla

odkázána do řízení ve věcech občanskoprávních, kdy považuje podklady, které předložila za dostatečné. Uvádí, že o tom není pochyb, kdy poukazuje na rozhodovací praxi jak soudů prvního stupně, tak soudů odvolacích, kdy odkazuje na rozsudek Vrchního soudu Praze ze dne 11. 7. 2017, sp. zn. 7 To 38/2017. Navrhla proto, aby odvolací soud při nezměněném výroku o vině a trestu zrušil rozsudek soudu prvního stupně v části, ve kterém byla poškozená odkázána do řízení ve věci občanskoprávních a uložil obžalovanému rozsudkem povinnost zaplatit poškozené částku 184 043 Kč, a to včetně úroků z prodlení v zákonné výši jdoucího ode dne právní moci rozsudku do zaplacení.

5. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací z podnětu podaných odvolání podle ustanovení § 254 odst. 1 tr. řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, a správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytykánych vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytykány odvolací soud přihlíží jen potud, pokud měly vliv na správnost výroku, proti němuž bylo odvolání podáno. Vrchní soud v Praze zkoumal, zda nedošlo k porušení práva na obhajobu a zda soud prvního stupně řádně opatřil veškeré potřebné důkazy, které následně dle § 2 odst. 6 tr. řádu vyhodnotil. Odvolací soud přezkoumal jednak rozsudek samotný, jednak řízení, které mu předcházelo a neshledal žádná procesní pochybení soudu prvního stupně. Odvolací soud však nakonec vyhověl dvěma podaným odvoláním, a to státního zástupce a poškozené.

6. Odvolací soud se samozřejmě zabýval námitkami obžalovaného, které směřovaly toliko do výroků o trestu, a to zejména s ohledem na to, že obžalovaný u soudu prvního stupně prohlásil všechny skutečnosti uvedené v popisu skutku za nesporné, tj. učinil prohlášení ve smyslu § 206d tr. řádu. Tento procesní postup zvolil poté, kdy sice zamýšlel učinit při hlavním líčení prohlášení viny, ale byl soudem poučen o tom, že za dané situace, kdy soud zvažuje oproti obžalobě odlišnou právní kvalifikaci skutku, by nemohl takovéto prohlášení z jeho strany soud přijmout, učinil, pouze“ plné doznání a prohlásil všechny skutečnosti uvedené v popisu skutku za nesporné, kdy státní i zástupce učinil totéž. Soud na základě shora uvedených prohlášení obžalovaného a státního zástupce usnesením dle § 206d tr. řádu upustil od dokazování všech skutečností uvedených v popisu skutku. Obžalovaný veškeré své argumenty upnul na uložený trest, a proto se s tímto bude odvolací soud zabývat níže. Odvolací soud, pokud jde o provedené dokazování a jeho rozsah, tak nemá soudu prvního stupně co vytknout s ohledem tedy i na výše uvedené, kdy byly prohlášeny všechny skutečnosti uvedené v popisu skutku obžaloby za nesporné, kdy soud prvního stupně pouze vyslyšel obžalovaného toliko k osobním poměrům a okolnostem důležitým pro ukládání trestu, provedl listinné důkazy, které se vztahovaly k osobním poměrům obžalovaného a okolnostem relevantní pro ukládání trestu a další listiny, které byly s jeho osobou spojené a s ohledem na to, že všechny skutečnosti uvedené v popisu skutku obžaloby považoval za nesporné, vzal tedy soud vinu obžalovaného za prokázanou v plném rozsahu a popis skutku tak, jak je uveden v obžalobě. S tím samozřejmě Vrchní soud v Praze nepolemizuje. Není ani důvod, ani možnost do tohoto skutku v podstatě zasahovat. Soud prvního stupně se neztotožnil s právní kvalifikací skutku tak, jak byla učiněna státním zástupcem v obžalobě, kdy jednání obžalovaného bylo žalováno jako zločin vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 4 tr. zákoníku, kdy ovšem soud prvního stupně měl za to, že tato právní kvalifikace není přiléhavá a při nezměněných závěrech o skutku samotném překvalifikoval jednání obžalovaného na omezování osobní svobody podle § 171 odst. 1, odst. 4 písm. a) tr. zákoníku. Odvolací soud na podkladě odvolání státního zástupce rozsudek musel zrušit v celém rozsahu, protože samozřejmě právní kvalifikace je vázaná na vinu obžalovaného, při zachování skutku tak, jak je popsán, i s ohledem na výše uvedené do skutku nikterak nezasahoval a toliko se v podstatě, vrátil“ k té právní kvalifikaci tak, jak to jednání bylo zažalováno, a má za to, že jednoznačně se jednalo o zločin vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 4 tr. zákoníku. Odvolací soud se neztotožňuje s těmi právními závěry soudu prvního stupně, který jednak se opíral o rozhodnutí Nejvyššího soudu, a to sp. zn. 6 Tdo 1280/2017 (R 4/2019 tr.) a následně i o rozhodnutí sp. zn. 7 Tdo 1382/2013, kdy ovšem odvolací soud je toho názoru, že tato rozhodnutí, byť se týkají dané

problematiky, tak ve vztahu k tomu skutku a k tomuto případu nejsou přiléhavá a dle odvolacího soudu je nelze na toto jednání obžalovaného v podstatě vztáhnout a aplikovat. Zejména z toho důvodu, že soud prvního stupně to jednání v podstatě rozdělil na dvě fáze, na fázi, kdy obžalovaný měl znehybnit poškozenou a následně ji v druhé fázi potom, když ji znehybnil, měl zavázat ústa. Nálezací soud sám uvádí, že obžalovaný sledoval, „pouze cíl jejího znehybnění“, které je samo o sobě podstatou spoutání a vyplývá i ze samotného jednání, když je někdo spoutáván a obdobně jednání, již jsou někomu vázána ústa, vždy prvotně sleduje cíl umlčení takové osoby. Odvolací soud má za to, že nelze jednání obžalovaného nikterak rozdělovat na dvě části a je potřeba se na ně dívat komplexně a v celistvosti tak, jak to vyplývá i z provedeného dokazování, kdy samotný skutek samozřejmě v první řadě koresponduje s výpovědí samotného obžalovaného, který od počátku tvrdil, že jeho jednání směřovalo zejména k tomu, aby poškozenou umlčel, protože bylo po 22. hodině a nechtěl, aby křičela. On toto několikrát zopakoval a odvolací soud má zcela jednoznačně za to, že ten motiv celého toho jednání a ten cíl, který sledoval, byl umlčet poškozenou, a to prostřednictvím použitého a stupňujícího se násilí. Je tedy zcela zjevné, že obžalovaný se snažil od začátku donutit poškozenou, aby byla zticha, protože se mu to nedařilo, tak své násilí od facek přes kopání stupňoval až po samotné svázání poškozené, a použité násilí rozhodně bylo prostředkem k cíli a ten cíl byl jednoznačně umlčení poškozené. Stupňováním omezujícího jednání obžalovaným došlo k násilnému spoutání poškozené. Ze začátku se obžalovanému nedařilo umlčet poškozenou, proto stupňoval své násilí a došlo až k spoutání a následně se dostala do polohy, která vedla k následku v podobě zástavy dechu, následně i srdeční činnosti a bohužel k následné smrti poškozené. S ohledem na to, že se vrchní soud neztotožnil s právním závěrem a s použitou právní kvalifikací soudu prvního stupně a ztotožnil se s odvoláním státního zástupce, kdy na podkladě jeho odvolání zrušil napadený rozsudek v tomto směru a znovu rozhodl při zachování popisu skutku tak, že jednání právně kvalifikoval jako zločin vydírání dle § 175 odst. 1, odst. 4 tr. zákoníku. Obžalovaný dle názoru odvolacího soudu svým jednáním naplnil všechny znaky skutkové podstaty zločinu vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 4 tr. zákoníku, když se dopustil násilí vůči poškozené a nutil ji, aby něco opominula, v tomto případě, aby nekřičela a způsobil jí tímto svým jednáním smrt. Obžalovaný poškozenou spoutal, ovázal ji ústa obinadlem, a to tedy, jak již výše uvedeno, za účelem zabránění jejímu křičení v rámci hádky, kdy zcela jednoznačně užil násilí právě k tomu, aby poškozené zabránil křičet. Následek smrti v tomto případě musí být posuzován podle § 175 odst. 4 tr. zákoníku pouze tehdy, byla-li smrt způsobena jen z nedbalosti. Obžalovaný musel vědět, že tím svým jednáním může ohrozit i život poškozené s ohledem na její stav, s ohledem na způsob jejího znehybnění, omezení dýchání a spoléhal na to, že k ohrožení jejího života nedojde. Je nasnadě, že obžalovaný naplnil všechny znaky skutkové podstaty zločinu vydírání.

7. Odvolací soud samozřejmě za této situace musel zvažovat, jaký trest obžalovanému uložit, kdy samozřejmě s ohledem na přísnější právní kvalifikaci zločinu vydírání je zjevné, že § 175 odst. 4 tr. zákoníku počítá s trestní sazbou od osmi roků do šestnácti roků odnětí svobody, tedy výrok o trestu tak, jak jej uložil nálezací soud, ale podle jiného ustanovení, sám o sobě nemohl samozřejmě takto obstat. Odvolací soud v první řadě konstatuje, že vzal v potaz všechny polehčující okolnosti, které vzal v potaz i soud nálezací, který nesprávně tyto polehčující okolnosti využil k ukládání trestu pod dolní hranici trestní sazby, když využil ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku. Odvolací soud zdůrazňuje, že všechny polehčující okolnosti, tj. plné doznání obžalovaného, snaha o záchranu poškozené, upřímná lítost, sebereflexe, spolupráce s orgány činnými v trestním řízení i prohlášení všech skutečností uvedených v popisu skutku za nesporné, byly brány toliko jako četné a důležité polehčující okolnosti, které vzal v potaz i soud odvolací, a i z tohoto důvodu, byť se to na první pohled tak nemusí jevit, ukládal trest na spodní hranici trestní sazby v trvání osmi roků. Je potřeba si uvědomit, že trestní sazba je u zločinu vydírání ve čtvrtém odstavci od 8 do 16 let, kdy polovina trestní sazby je 12 let. Obžalovanému byl ukládán trest na samé spodní hranici zákonné trestní sazby, a to právě z toho důvodu, že odvolací soud vzal v potaz všechny výše uvedené polehčující okolnosti, včetně té, kdy poškozený se kladně stavěl k náhradě škody poškozené. Všeobecně

zdravotní pojišťovně. Dle názoru odvolacího soudu takto uložený trest je přiměřený a adekvátní vzhledem k charakteru spáchané trestné činnosti a k osobě obžalovaného.

8. Odvolací soud je i toho názoru, že ani při použité právní kvalifikaci, kterou užil soud nalézací, tj. kdy jednání kvalifikoval jako omezování osobní svobody podle § 171 odst. 1, odst. 4 písm. a) tr. zákoníku, ten trest, který byl nakonec obžalovanému uložen ve výměře dvou let jako trest nepodmíněný, by byl nepřiměřeně mírný a zejména má za to, že nelze u obžalovaného použít a aplikovat zmírňující ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku. Jak již odvolací soud výše uvedl, soud prvního stupně k aplikaci tohoto ustavení přistoupil zejména proto, že vzal v potaz všechny polehčující okolnosti. To samo o sobě ovšem k použití tohoto ustanovení nestačí. Odvolací soud připomíná, že se musí posuzovat jednak okolnosti případu, ale i poměry obžalovaného, které by odůvodňovaly mimořádné snížení trestu odnětí svobody. Z ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku lze dovodit tři podmínky nezbytné k mimořádnému snížení trestu odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby, a to jsou určité okolnosti případu nebo poměry pachatele, které způsobují to, že použití normální sazby trestu odnětí svobody by bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné, a že lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem odnětí svobody kratšího trvání. Všechny tři tyto podmínky jsou stanoveny kumulativně a musí být splněny zároveň (srov. přiměřeně SR/2001 č. 14). Odvolací soud upozorňuje, že i z názvu ustanovení § 58 tr. zákoníku, je zcela zřejmé, že jde o mimořádné snížení trestu odnětí svobody a rozhodně takovýto postup je velmi výjimečný. Ani běžně vyskytující se skutečnosti, ani přesvědčení soudu, že trest odnětí svobody uložený v mezích zákonné trestní sazby by byl pro pachatele příliš přísný, jej nemohou odůvodnit (srov. přiměřeně R 24/1966). Vrchní soud v Praze je tedy jednoznačně přesvědčen, že v tomto případě nelze takovýto postup zvolit, a proto ten trest volil na samé spodní hranici zákonné trestní sazby, kdy vzal v potaz velké množství polehčujících okolností.

9. Pokud jde o zařazení obžalovaného do příslušného typu věznice, zde odvolací soud dospěl k závěru, že zařadit obžalovaného do věznice se zvýšenou ostrahou, do které by podle znění trestního zákoníku náležel, protože mu byl uložen trest odnětí svobody ve výměře osmi let, by nebylo na místě. Odvolací soud použil zmírňující ustanovení § 56 odst. 3 tr. zákoníku a zařadil obžalovaného do věznice mírnějšího typu, tedy do věznice s ostrahou, kdy má za to, že tento mírnější typ věznice bude pro výkon trestu obžalovaného zcela dostačující, a i obžalovaný v takovémto typu věznice bude mít samozřejmě větší možnost získat zaměstnání a tím pádem bude mít i možnost případně splácet škodu, kterou způsobil svým trestným činem, konec konců tak, jak i sám proklamoval u veřejného zasedání.

10. Vrchní soud se samozřejmě zabýval i podaným odvoláním ze strany poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny a na podkladě tohoto odvolání změnil i adhezní výrok soudu prvního stupně, který odkázal poškozenou Všeobecnou zdravotní pojišťovnu na řízení se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. V první řadě je potřeba říci, že soud prvního stupně ve spisovém materiálu měl toliko konstatování Všeobecné zdravotní pojišťovny o tom, že se bude připojovat, že částku vyčíslí a doloží, a další podání a doplnění tohoto vyjádření ve spise obsaženo nebylo, a tak nemohl soud prvního stupně z ničeho vyjít. Za této situace v podstatě i to rozhodnutí, kdy byla poškozená odkázána na řízení ve věci občanskoprávních, se také nejvíce odvolacímu soudu jako správné, protože nebyla řádně a včas připojena Všeobecná zdravotní pojišťovna jako poškozená. Nalézací soud neměl vůbec rozhodovat o odkazu, protože řádně a včasné připojení neměl k dispozici, kdy vyjádření poškozené ve spise nemělo parametry řádného připojení. To v tuto chvíli není podstatné, je znovu potřeba zdůraznit na obranu soudu prvního stupně, že soud prvního stupně neměl žádný podklad, žádné řádné připojení, aby mohl případně rozhodnout o náhradě škody ve prospěch poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny. Odvolací soud měl k dispozici samozřejmě odvolání poškozené a v rámci odvolání doložila poškozená i listiny a tyto byly i provedeny u Vrchního soudu v Praze jako listinný důkaz, kdy zcela jednoznačně je zjevné, že Všeobecná zdravotní pojišťovna dostala tomu, co proklamovala v tom svém vyjádření, které je obsaženo ve spise, že doplní, respektive, že pošle řádné připojení i vyčíslené a doložené

listinami. To se opravdu stalo a z doručení datové zprávy je patrné, že toto připojení k trestnímu řízení s vyčíslením škody nastalo 21. 11. 2023 a bylo adresováno Městskému státnímu zastupitelství v Praze, které ho také ten den obdrželo. Z tohoto připojení bylo zcela zjevné, že se poškozená připojila s nárokem na náhradu škody ve výši 184 043 Kč spolu s úroky z prodlení, a dále doložila i rozpis plateb k náhradě za léčení, kdy je i patrné, že Všeobecnou zdravotní pojišťovnou bylo i vše uhrazeno. Vrchní soud v Praze si je vědom, že pokud by striktně trval a přistoupil k té věci formalisticky, tak by i s ohledem na rozhodovací praxi, byť z doby minulé, ani nemohl v tuto chvíli v podstatě rozhodnout o povinnosti k náhradě škody poškozené. Odvolací soud však má za to, že v současné době, kdy se nároky a postavení poškozených mění a změnily k lepšímu v jejich prospěch, tak formalisticky trvat na tom, že měly být řádně a včas připojení do doby zahájení hlavního líčení před zahájením dokazování, navíc tomu tak i bylo, o čemž bude pojednáno dále, by byl postup velmi formalistický a ani by nekorespondoval s tím trendem, který v současné době v rámci odškodňování poškozených je nastaven. V minulosti ani nebylo možné, pokud například se poškozený řádně a včas připojil a soud prvního stupně zapomněl o tom rozhodnout, takto už v odvolacím řízení ani nešlo spravit, což už dnes možné je. Navíc pokud jde o výši škody, dá se výše škody moderovat ze strany poškozeného až do rozhodnutí odvolacího soudu, kdy ten trend je zcela zjevný, a proto i soud odvolací v tomto směru postupoval tedy tak, že rozhodl o náhradě škody. Dá se říci, že pohledem jiné optiky se o řádně a včasné připojení jednoznačně jednalo, byť nebylo obsaženo ve spise, který měl soud prvního stupně k dispozici před hlavním líčením, ale došlo pouze k tomu, že městské státní zastupitelství opomnělo včasné připojení, které bylo z 21. 11. 2023, tedy ještě v rámci přípravného řízení, které konec konců dozorovalo městské státní zastupitelství, nezaložilo toto připojení do spisu, a tedy soudce se s tím, a konec konců ani obžalovaný, nemohl seznámit. Vrchní soud v Praze má za to, že to připojení bylo podáno včas, řádně a bylo podáno k orgánu činnému v trestním řízení v rámci přípravného řízení, konkrétně k dozorcujícímu Městskému státnímu zastupitelství v Praze. Nelze přece zužovat vyjádření, že je někdo připojen řádně a včas k trestnímu řízení, na to, že není připojení obsaženo ve spise. Trestní řízení je samozřejmě potřeba pojímat v širším slova smyslu, kdy trestní řízení vedou orgány činné v trestním řízení, policie v přípravném řízení a dozoruje jej státní zastupitelství, v tomto případě Městské státní zastupitelství v Praze. Připojení bylo podáno včas, je podáno řádně k orgánu, který vede a dozoruje trestní řízení v této fázi. Opomenutí Městského státního zastupitelství v Praze nemůže v tomto případě být dáno k tíži poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně. Samotný obžalovaný u veřejného zasedání proklamoval, že se o tomto dozvěděl od svého obhájce s předstihem ještě před jednáním veřejného zasedání, a to právě z podaného odvolání. Předtím se s tímto samozřejmě seznámit nemohl, protože to obsaženo ve spise nebylo. Samotný obžalovaný prohlásil u veřejného zasedání, že se k tomu staví velmi kladně, on už sám i poslal vyjádření Všeobecné zdravotní pojišťovně, že hodlá tuto škodu hradit a je tedy potřeba zkonstatovat, že se k tomu postavil čelem. Za této situace po doplnění dokazování Vrchní soud v Praze dospěl k závěru, že samozřejmě škoda, která vznikla Všeobecné zdravotní pojišťovně, je v příčinné souvislosti s jednáním obžalovaného, a že má právo na to, aby jí byla škoda obžalovaným uhrazena. V této trestní věci byla dostatečně prokázána jak skutková, tak i právní stránka projednávané trestní věci, a tudíž není pochyb o odpovědnosti obžalovaného za vznik této škody, kterou způsobil trestnou činností, za kterou byl uznán vinným. Odvolací soud tedy rozhodl tak, že uložil obžalovanému povinnost, aby nahradil poškozené škodu, kterou jí způsobil trestným činem, a to ve výši 184 043 Kč. Pokud jde o úroky z prodlení, tak s tímto zbytkem svého nároku byla poškozená odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. V první řadě vrchní soud nemohl akceptovat petit, kterým je svým způsobem vázán, kde v podstatě poškozená chtěla úroky z prodlení jdoucí ode dne právní moci rozsudku, tj. v podstatě ode dne kdy bylo rozhodnuto pravomocně Vrchním soudem v Praze, ale obžalovaný má právo druhý den možnost plnit a až další den by byl v prodlení. V trestním řízení byla i z tohoto důvodu, poškozená odkázána s tou částí, kdy chtěla úroky z prodlení, na řízení ve věcech občanskoprávních, protože její připojení bylo v tomto směru nepřesné a nemohl se s tím Vrchní soud v Praze ztotožnit. I pokud by se tedy

nějakým způsobem rozhodl Vrchní soud v Praze úroky z prodlení přiznat tak, jak správně měly být přiznány a nedržet se striktně toho petitu, tak by musel rozhodnout tak, že by se úroky z prodlení měly počítat ode dne, kdy se obžalovaný dozvěděl o tom, kolik poškozená po něm požaduje. Druhý den by mohl hradit a další den, tedy druhý den od toho, kdy se to dozvěděl, by byl v prodlení. Ovšem obžalovaný sice sám hovořil o tom, že se od obhájce a následně z odvolání poškozené dozvěděl o nároku poškozené, ale nebylo zcela zjevné, kdy přesně k tomu mělo dojít, ani žádný písemný podklad k tomu Vrchní soud v Praze neměl, a tedy nemohl ani toto řešit, protože by se protahovalo i trestní řízení, a proto rozhodl tedy tak, že odkázal poškozenou se zbytkem svého nároku, tj. právě s úroky z prodlení, na řízení ve věcech občanskoprávních.

11. S ohledem tedy na výše uvedené rozhodl Vrchní soud v Praze tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Za splnění podmínek § 265a a § 265b trestního řádu však může proti němu obžalovaný podat dovolání, a to ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky. Právo podat dovolání přísluší nejvyššímu státnímu zástupci pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, a dále obviněnému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 trestního řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) – m) trestního řádu nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Praha 15. srpna 2024

JUDr. Alexander Károlyi
předseda senátu